
MINNEORD

LEGELIVET

SUSANNE ALBRECHTSEN

KNUT HÅKON BAKKE

CATHRINE EBBING

TORVID KISERUD

SYNNØVE LIAN JOHNSEN

PER E. BØRDAHL

Overlege Knut Gjelland døde 4. september, 72 år gammel, etter flere års sykdom. En av landets pionerer i bruk av ultralyd i gynekologi og fødselshjelp er gått bort. Han var hovedmannen bak etableringen og driften av ultralydaktiviteten ved Kvinneklinikken, Haukeland universitetssykehus, der han i mange år var en ivrig aktør i det som ble et av Norges ledende fostermedisinske miljøer. For denne innsatsen ble han i 2011 æresmedlem av Norsk forening for ultralyddiagnostikk.

Knut Gjelland ble cand.med. i 1968, og etter endt sykehusturnus arbeidet han på Svalbard og så i fire år ved Kirurgisk avdeling i Hammerfest. Gynekologisk utdanning fikk han på Kvinneklubben i Bergen, der han var overlege i 24 år fra 1986, mange av dem som seksjonsoverlege ved Seksjon for fostermedisin og ultralyd. Gjelland hadde en uvanlig bred klinisk interesse og kunnskap ut over spesialfeltet. Han utstrålte den nødvendige ro og tillit på så vel fødestuen som i laboratoriet.

Han hadde spesielle evner som gjorde ultralydlaboratoriet til en godt valgt arbeidsarena. Med sine kunnskaper og menneskelig innsikt ble han en glimrende diagnostiker, avholdt lege og skattet underviser og instruktør. Han ga seg ikke før han var så sikker han kunne bli. De som har arbeidet sammen med ham, er enige om at det som Gjelland ikke så, det var der ikke, og det som han så, det var der! Hans noe omstendelige tålmodighet kunne tidvis gå kollegene på nervene, men var en av forutsetningene for hans presise diagnostikk. Han publiserte erfaringer fra klinisk arbeid og vakte berettiget internasjonal oppsikt med arbeidene om ultralydveiledet tapping av bekkenabscesser.

Knut kom fra en gård i Bordalen på Voss, og hans litterære interesser var solid tuftet på vestlandsk grunn. Ingen vil glemme ham som miljøskaper og initiativtager til Kvinneklubbens vakreste eventyr, den årvisse smalahovefesten før jul. Han kunne si frem Per Sivles dikt *Tord Foleson* på oppfordring og synge *Å Vestland, Vestland* så vi fikk klump i halsen.

Ut over vår og manges takknemlighet etterlater han seg et uvanlig minnesmerke. Utenfor Store Norskes kontorer på Longyearbyen står en utstoppet isbjørnhann på nesten tre meter, skutt av Olav Vik Solheim og Knut Gjelland i 1972.

Sine siste sykdomspregede år tok Knut på en måte som avtvinger den største respekt. De var, selv om nedturene var mange, fortsatt preget av hans tålmodighet og optimisme. Det kunne aldri gått uten Solveig, og våre tanker går til henne, barna og barnebarna.

Publisert: 11. november 2014. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.14.1159
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.